

ORĘDOWNIK

powiatu gostyńskiego.

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to na wtorek, czwartek i sobotę.
Przedpłata bez odnoszenia do domu wynosi miesięcznie 70 fen.,
kwartalnie 210 mk.

Ogłoszenie za jednołamowy wiersz wynosi 75 fen.

Telefon nr. 57 :- Adres telegr.: **Orędownik Gostyń.**

Odpowiedzialny:

Za dział urzędowy urząd ziemiański w Gostyniu
Za dział nieurzędowy Aleksy Kaczmarek w Gostyniu
Drukiem i nakładem drukarni A. Kaczmarek w Gostyniu.

Nr. 127.

Wtorek, dnia 16. września 1919.

Rok I.

Administrator Stefan Wize z Jaworów został mianowany zastępcą przełożonego dworu w Jaworach i jako taki przezemnie zaprzysiężony.

Gostyń, dnia 9. września 1919.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.
Dabiński.

Czerwonka pomiędzy świniami kramarza Wojciecha Ciesielskiego w Bodzewie ustała.

Gostyń, dnia 12. września 1919.

Starosta. Dabiński.

Obwieszczenie.

Zgodnie z art. 228 traktatu z Niemcami oraz z protokołem podpisanym przez przedstawicieli mocarstw 28 czerwca t. b. służy rządowi polskiemu prawo zażądania, żeby rząd niemiecki wydał do rąk władz polskich osoby, które dopuściły się pogwałcenia praw i zwyczajów wojennych na obszarze Polski celem sążdenia ich przez sądy wojenne polskie, akarania winnych i uzyskania odszkodowania dla pokrzywdzonych.

Pod pogwałceniem praw i zwyczajów wojennych rozumieć należy między innymi:

1) terroryzowanie ludności cywilnej przez nakładanie kar zbiorowych i stosowanie odpowiedzialności solidarnej za przekroczenia jednostek, wszelkie egzekucje bez sądu, kotowanie ludzi, nakładanie kar lub wywożenie za uchylenie się od sprawowania urzędów, zmuszanie ludności cywilnej do robót na terenie działań wojennych, masowe ewakuowanie ludności i wprowadzenie z kraju podstępem lub siłą do robót przymusowych, represje względem duchowieństwa, wymuszanie łapówek, mordowanie zakładników, wywożenie maszyn i surowców i pozbawienie tem ludności zarobku,

2) wprowadzenie nowych podatków, nadużycia przy wprowadzaniu nowej waluty, np. zmuszanie jednostek prywatnych, instytucji gmin lub miast do zaciągania pożyczek w kraju, rekwizycje dzieł sztuki, surowców, maszyn, transmisji, dzwozów i organów kościelnych, dachów i wogóle rekwizycji przedmiotów w granicach, przekraczających istotną część kraju, niszczenie akt i archiwów gminnych, miejskich i państwowych, niszczenie zabytków budownictwa i palenie domów, profanowanie kościołów i cmentarzy, ściąganie kontrybucji w granicach, przekraczających potrzeby armji lub administracji, rekwirowanie bez wydawania kwitów, wydawanie kwitów bez oznaczenia sumy i wogóle nieformalnych, zarządzenia w celu niszczenia miejscowego przemysłu, ustanawianie zarządów przy-

musowych na majątkach, obywateli polskich i nadużycia przy tem praktykowane, planowe niszczenie lasów państwowych, gminnych i prywatnych, sprzedawanie na wyłom drzew przy szosach etc.

3) mordowanie jeńców i znęcanie się nad nimi, mordowanie i obdzieranie rannych, ostrzeliwanie szpitali, ambulansów, bombardowanie miejscowości niebrojonych etc.

W celu rejestracji nadużyć powyższych, bezpośrednio poszkodowani, naoczni świadkowie, jak również i inne osoby, które posiadają o tych nadużyciach określone i pewne wiadomości, zgłosić się winny jaknajprędzej do starostwa danego powiatu. Rejestracji podlegają tylko takie wypadki, w których mogą być wskazane urząd i nazwisko sprawcy, względnie tylko urząd.

Zgłaszać należy się do odnośnych urzędów policyjnych lub komisarzy obwodowych w przeciągu 5 dni.

Gostyń, dnia 13. września 1919.

Starosta.

Dabiński.

Ogłoszenie.

Wszyscy inwalidzi z wojska niemieckiego których sprawa rentowa jest już wdrożoną, winni najpóźniej do 25. września podać **piśmiennie** do Komendy obwodowej w **Krotoszynie**:

- 1) Imię i nazwisko,
- 2) date, miejscowość urodzenia,
- 3) miejscowość zamieszkania,
- 4) były stopień w służbie wojskowej,
- 5) datę kiedy i gdzie wniosek o rentę był wdrożony,
- 6) pobierający rentę podadzą datę zatwierdzenia ich renty (Rentensbescheid)
- 7) podanie ile procent niezdolny do pracy.

Sobeski.

Starosta powiatu Leszczyńskiego.

Rozporządzenie

zakazujące zabijania prośnych świń i cielnych krów.
Art. 1. Zakazuje się zabijania prośnych świń i cielnych krów.

Art. 2. Przekroczenia powyższego zakazu podlegają karze więzienia do 3 miesięcy i grzywnie do 10000 marek albo jednej z tych kar.

Poznań, dnia 4. września 1919.

Główny Urząd Żywnościowy.

Bartoszewski. Drwęski. Grabowski. Jachowski.
Malinowski. Dr. Moszczeński. Rogatka. Sieracki.
Swoboda.

Ogłoszenie.

W celu zapobieżenia nadużyciom przez jednostki wojskowe, lub ubrane w mundur wojskowy, podaje się ponownie do wiadomości.

1. Wszelka rekwizycja, samowolne zakwaterowanie, zabieranie mebli itp. i przenoszenia tychże na inne miejsce, jest osobą wojskowym zakazane i będzie surowo karane.
2. Oficerowie, żołnierze mogą być tylko na mocy od komendy placu w miastach, a w poszczególnych wsiach od komendy powiatowej otrzymanej karty kwaterekowej zakwaterowani i odpowiadają osobiście za znajdujące się w mieszkaniu ruchomości.
3. Samowolne rekwirowanie podwód jest surowo zakazane. Dostarczenie potrzebnych dla wojska podwód ma się odbyć w drodze komendy placu. Podwoły będą przepisany kwitem płacone.

Śmigiel, dnia 10. września 1919.

Chrościński,

Podporucznik i komendant L. Obwođu dla spraw wojsk.

Obwieszczenie.

Początek nauki w zimowych szkołach rolniczych.

W niżej wmiennionych szkołach rolniczych rozpoczyna się nauka w przyszłym półroczu zimowym 1919/20

we wtorek, dnia 4. listopada o godz. 9tej przed południem

jeżeli do poszczególnych szkół zgłosi się dostateczna ilość uczniów.

Izba Rolnicza otwiera na pewno następujące zimowe szkoły rolnicze:

szkołę rolniczą	w Swarzędzu
" "	w Inowrocławiu
" "	w Koźminie
" "	w Wolsztynie.

Otwarcie dalszych szkół zależy od ułożenia stosunków politycznych. Przewidziane jest otwarcie jeszcze następujących szkół rolniczych: w Chodzieży, Bydgoszczy, Kępnie, Lesznie, Janówcu i Witkowie, których uruchomienie na czasie ogłosimy.

Szkoły w Śmiglu i Nowym Tomysłu nie będą otwarte.

Blizsze wiadomości, dotyczące przyjęcia ucznia szkolnego itd. udzielają dyrektorowie powyższych szkół, do których się zgłaszać należy.

Dla uczniów, którzy nie mogą codziennie do domu wracać, wystaramy się o stancję po cenach dostępnych.

Wielkopolska Izba Rolnicza.

Prezes komisaryczny. podp. Szembek.

Der Gutsverwalter Stefan Wize zu Jawory ist zum Gutsvorsteher Stellvertreter für den Gutsbezirk Jawory bestellt und von mir als solcher bestätigt und vereidigt worden.

Gostynń, den 9. September 1919.

Przewodniczący wydziału powiatowego,

Dabiński.

Verordnung

betreffend das Verbot des Schlachtens von trächtigen Säuen und trächtigen Kühen.

Art. 1. Das Schlachten von trächtigen Säuen und trächtigen Kühen ist verboten.

Art. 2. Zuwiderhandlungen gegen dieses Verbot werden mit Gefängnis bis zu 3 Monaten oder mit Geldstrafe bis zu 10000 Mk. bestraft.

Poznań, den 4. September 1919.

Główny Urząd Żywnościowy.

Bartoszewski. Drwęski. Grabowski. Jachowski.
Malinowski. Dr. Moszczeński. Rogatka. Sieracki.
Swoboda.

Wielka kwesta ogólnokrajowa

1919 r.

„RATUJCIE DZIECI“

Pod protektoratem Marszałka Sejmu p. W. Trapezyńskiego i p. H. Paderewskiej.

Po raz czwarty już, odkąd wojna okrutne brzemie niedoli zwała na naszą ukochaną Ojczyznę, zwracamy się do Was z tym samym błagalnym wołaniem:

Ratujcie dzieci!

Gdy bowiem gdzieindziej przycechły gromy wojenne a wróg krzywdzieli, pokonany oczekuje zasłużonej kary, na ziemiach polskich nie zakrzepła krwawa powódź i z trzech stron wyciągają się ku nam wraże szpony, żadne lupy, którym przeciwstawić musimy najprzedniejsze siły narodu kosztem pracy około wskrzeszenia potarganego życia. W tem wzbierającym ustawicznie morzu niedoli, komuż — jeżeli nie działkom naszym — w pierwszym rzędzie grozi pochłonięcie? Czyhającego na nas wroga odeprze bohaterki żołnierze polski, zachwaszone pola uprawy niemięta wytrzymałość wiesniaka, zniszczone warsztaty pracy wznowi twarda dłoń robotnika polskiego, zburzone wsie i miasta odbuduje zbiorowy wysiłek narodu, ale kto wyrwie ze szponów śmierci dziecię polską, której matka ni pokarmu zdrowego, ni otulenia należytego dać nie może? Kto ocali te tysiące, dziesiątki tysięcy młodocianych latorosli, które stanowią rękojmię mocy i zdrowia z martwychwstałej Polski, a które gasną z głodu i wyniszczenia? Tylko Wy, Wy, w których sereach znajdzie oddźwięk nasze błaganie:

Ratujcie dzieci!

Ratujcie całe pokolenie, któremu bez Waszej mocy grozi niechybna zaguba.

A czy doszedł do Was głos męczenników Ziemi kresowych, które zgórą od 100 lat były pastwą udręceń zaborcy, świeżą ofiarą okrucieństw, o jakich świat nie słyszał, obecnie zaś, odzyskane męstwem żołnierza polskiego, wołają ku nam rozpaczliwie:

Ratujcie nas!

Ratujcie dzieci nasze!

W istocie zdawałoby się, że szatany zmówiły się, aby tam dokonać tepicielskiego dzieła. Całe obszary zamienione w pustynię, a większość wsi i siół całkowicie lub częściowo wyludniona, zgłiszczą tylko świadczą, że tam żyły istoty ludzkie; pola chwastami porośnię, lasy przetrzebione, inwentarz uprowadzony a nawet ptactwo dzikie z przerażenia w dal uciekło. Ale wszystko to gśnie wobec ogromu niedoli, jaka zaciążyła nad dziećmi-

cien kresowym. Są okolice gdzie ani jedno dziecko nie zostało przy życiu; gdzieindziej ocalałe dziecięta pełzają naspół bezwładne, raczej do kościotrupów, niż do istot ludzkich podobne, z utęsknieniem wyzwolenia przez śmierć wyczekujące! Czy dziwne więc, że nie tylko męczennicy kresowi, ale nawet ziemia krwią ich przesiąkła i mogilkami dziełkami pokryta błaga: Bracia Polacy, gdziekolwiek jesteście czy w Wielkopolsce czy Małopolsce, czy w Galicji, na Litwie lub na Rusi, w Eurobie, czy za morzami, o ile w piersi Waszej polskie serce bije, na Boga!

Ratujcie dzieci!

Ratujcie te, które jeszcze ocalić można, aby nie zmarniał ten skarb żywy dla ukochanej Polski.

Gdy więc w dniach kwesty od 27. września do 10. października przybędzie do Was kvestarz lub kvestarka pomnijcie, że to polska dziecina wyciąga ku Wam drżące rączki i błaga przez łzy:

Ratujcie!

Wszak ją uratujcie! — Tego chce Bóg i Ojczyna!

Kronika miejscowa.

Wykłady „Ziemie Polskie“ wygłoszone będą później, ponieważ p. M. Bogusławska dla ważnych powodów przybyć teraz do Gostynia nie może.

Komitet.

Wczorajsza niedziela w Gostyniu była pod znakiem dobroczynności.

W przedudnej harmonii słonecznej niedzieli, wzruszonego celu i nadobnych kwiaterek, zatrzymujących każdego przechodnia słodkim uśmiechem, zapraszając go grzecznie do odebrania milego upominku w zamian za drobna ofiarę, wypadł „Dzień kwiatka“ na pomoc Śląska, urządzony staraniem Związku Handlowców, filja Gostyn, dość pomyslnie. Radosnie było mierz patrząc, jak rezolutnie panie przypinały kwiatki tym, którzy się obok ich poręczku „prześcignąć“ chcieli, nie dając im w ofierze; nie dziw więc, że aniwa były obfite, zebrano bowiem razem 2372,17 mk. Część i dzięki wszystkim paniom za gorliwą ich pracę! Kwiaty dostarczyły bezpłatnie następujące dwory: Gola, Duzina, Czachorowo, Pjanowice, Grabonóg, jako też kilka pan z Gostynia. Ofiarodawcom na tem miejscu staropolskie „Bóg zapłać!“ Przy tej sposobności nie omieszkamy stwierdzić, że ludność wiejska — z małemi wyjątkami — się obojętnie zachowała wobec wzruszonego tego celu, że niejednokrotnie wieśniacy nawet w niebardzo grzeczny sposób się pożywiali im z kwiatkami zachodzące panienki, a powinni przecież wiedzieć, że grosz ten przeznaczony jest na uczenie zony lud robotczy na G. Śląsku, zaś klejdy oni w spokoju dorabiają się poniekąd nawet wielkich majątków.

Wieczornica Tow. Czyteln. Kobiet wypadła również świetnie. Sala „Strzelnicy“ przepelniona była publicznością pora brzezi. Część muzykalną poprzedził prolog, wygłoszony przez p. Stan. Czwojdzinska, następnie starannie opracowany odczyt o Stan. Moniuszce, któremu się publiczność z widocznym zainteresowaniem przysłuchiwała. Śpiewy chórowe wykonane przez młodsze panie Tow. Czyteln. Kobiet pod kierownictwem p. Barcikowskiej, wypadły bezagannie a burze oklasków dowodziły, że podobaly się każdemu. Z solistów wywiązał się znakomicie p. Marczyński jako skrzypek i p. Teresa Szymańska, która pięknym swym sopranem słuchaczy od razu dla siebie pozyskała. Długotrwałe oklaski wynagrodziły im za poniesione trudy. Reszta solistów starała się również wywiązać jak najlepiej ze swego zadania, za co nie szczędzono im oklasków. Szczególne uznanie należało się p. Barcikowskiej, która lwia część pracy wczorajszej wieczornicy na swoje barki przejęła (wywieszenie chóru i akompaniament na fortepianie). Wieczornicę zakończył żywy obraz z „Halki“, hucznie oklaskiwany. Mimo dusznej na sali atmosfery publiczność pozostała do samego końca, najlepszy to dowód ogólnego zadowolenia.

Apel głównego Komitetu pomocy dla Śląska.

Sosnowiec. — Główny komitet pomocy dla Śląska uprasza aby wszelkie instytucje które zebrały już fundusze na rzecz powstańców zechciały je bezzwłocznie odesłać i w dalszym ciągu do Polskiej Kasy Pożyczkowej w Sosnowcu.

Nadesłano.

W odpowiedzi p. Skąpskiemu. Na zaczepki p. Skąpskiego, podytowane widocznie złością z powodu niepowodzenia jakiego występy jego w Gostyniu doznały nie wartoby było odpowiadać, gdyby zaczepki te nie wyrządzały ciężkiej krzywdy tutejszemu obywatelstwu, znanemu z swej ofiarności na cele narodowe. Jako instytucja, do której wpływają składki na rzecz Górnego Śląska czujemy się zobowiązani do oświadczenia

- 1) że Gostyn był jednym z pierwszych miast, które systematycznie poczęły zbierać składki na ten cel,
- 2) że dotychczas zebraliśmy w Gostyniu samym 12157,55 mk., nie licząc w to składki kościelnej,
- 3) że na sumę tę złożyli się prawie wszyscy obywatele, dając czasem nawet swą możność,
- 4) że akcja zbierania nie ustala, lecz że przeciwnie planuje się na ten cel wente, dzień kwiatka itp.

Najlepszym to dowodem, że obywatelstwo nasze umie składkować na cele narodowe i to składkować wprost bez „egoistycznych zabaw“, bez chodzenia na widowiska wątpliwej wartości.

Gostyn, dnia 12. września 1919.

Bank Pożyczkowy

R. Sura. Stachowski. Namysl.

Dobrze polecony

forczpan z forysiem

przyjmie od zaraz lub później posadę.

Zgłoszenia uprasza się do eksped. Orędownika.

Potrzebna
wiejska

pokoju

od 1. paźdz. br.
do dworu.

Dom. Wygody p. Borek.

Poszukuje się podróżujących, także

panie, na miasto i okolicę, za dobrem wynagrodzeniem; Zgłoszenia proszę pod L. 145 do ekspedycji gazety.

Przyjmuję męską bieliznę do prasowania i cerowania

Helena Przybylska, ul. Leszczyńska 74.

Pan w starszym wieku poszukuje od 1. 10. b. r.

pokoju meblowanego

z całkowitem utrzymaniem.

Zgłoszenia uprasza się do ekspedycji Orędownika.

Pomieszkanie

o 4 pokojach, kuchni i przynależnościami jest od 1. października do wynajęcia.

Kobusińska, Kolejowa Nr. 12.

Pomieszkanie

o 4 pokojach, kuchni i przynależnościami jest od 1. października lub zaraz do wynajęcia.

Koliński, Kolejowa 11.

Większe sumy waluty niemieckiej,

znajdujące się w bankach niemieckich, obemuję w zamianę za pieniądze polskie proszę o oferty. Zgł. do eksped. Oręd.

Elegancki salon

z czterema fotelami na sprzedaż.

Fechner, sekretarz sądowy,

Szeroka ulica nr. 1.

Ogłaszajcie w „Orędowniku!“

Wróciłem z podróży!

Jestem teraz w posiadaniu **salwarsanu** i leczę nadal jak poprzednio choroby **ptciowe** podług najnowszej metody. **Dr. Meyer**, p. z. lekarz sztabowy.

Oliwę maszynową, motorową, cylindrową i do centryfug, wszystkie jasne i rafinowane, sprzedaz hurtownie i detalicznie, poleca **Centralna Drogerja S. Mroczkiewicz, Gostyń**

Hurtowny handel słomy Prasowanie słomy
J. PRIWIN

Berlin **Poznań** Wrocław
plac Wolności 11

Adres telegr.: Strohpriwin Telefon nr.: 3297 i 3062
prosi o oferty na

słomę i siano.

Prasy i do prasowania potrzebny drut stawiam każdego czasu do dyspozycji.
Specjalny oddział dla wszystkich produktów i artykułów rolnych.

Pestki nasienia owocowego || **Obstamentörner**
wszystkich gatunków kupuje każda ilość alle Sorten kauft jedes Quantum
Kreiszgärtner, Nowa ulca Nr. 5.

Masywny budynek

jest od zaraz do sprzedania. Cena podług ugody.
Józef Wall w Goli

Skradziono mi 1000 markówkę

starą niemiecką; mam podejrzenie na pewną osobę, proszę na osoby podpadające zważać i mi za wynagrodzeniem donieść.

Jan Ciszewicz, Lipie.

Dobrowolna licytacja.

W czwartek, dnia 18. b. m. od godziny 12-tej w południe sprzedawać będę w klasztorze przez licytację:

1 większy wózek ręczny, szory na konie, szafy do rzeczy, 1 dużą szafę do rzeczy, lodownią, kilka łóżek z materacami i bez, wozy robocze, drabie żniwne i dużo innych rzeczy, za nactchmiastową zapłatą.

Wszystkie rzeczy są używane lecz w dobrym stanie.

Gloger.

Z powodu dalszego, znacznego podrażania produkcji gazet a przede wszystkim z powodu obecnych cen za papier, za który dziś już płacimy 10 do 12 razy więcej jak przed wojną, niemniej ze względu na ogólną drożyznę spowodowaną podwyższeniem opłat personalu, niżej podpisane wydawnictwo znievolone jest **podwyższyć przedpłatę od 1-go października r. b.**

Odwołuję niniejszem słowa

któremi obmówiłam panią Jadwigę Tarnowską
Zofia Dratwińska.

Offerieren Sauerkohl, saure Gurken, Citronen. Wir kaufen größere Posten Weiskohl.

Fosener Sauerkohlfabrik u. Gurkeneinlegerei
G. m. b. H.
Posen, Nordstr. Tel. 3651.

Oferujemy kapustę, kiszoną, ogórki, kiszone, cytryny. Kupujemy większe ilości kapusty białej.

Poznańska Fabryka kiszonej kapusty i ogórków T. z. o. p.
Poznań, ul. Północna telef. 3651.

Von der Reise zurück!

Da ich wieder im Besitz von Salvarsan bin, behandle ich nach wie vor Geschlechtskranke nach dem neuesten Verfahren.

Dr. Mayer, Stabsarzt a. D.

Größere Summen deutscher Währung,

die in deutschen Banken liegen, übernehme ich gegen Zahlung mit polnischem Gelde und erbitte Angebote an die Expedition d. Stg.

Freiwillige Versteigerung.

Donnerstag, den 18. d. Mts. mittags 12 Uhr werde ich im Kloster

1 großen Handwagen, Pferdegeschirre, Kleiderspindel, Eisschrank, großen Kleiderspindel, mehrere Bettstellen mit u. ohne Matragen, großen Arbeitswagen, Ernteleitern und viele andere Gegenstände

gegen sofortige Zahlung versteigern Die Sachen sind gebraucht aber gut erhalten.

Gloger.

Strohgrosshandlung Strohpressereien

J. PRIWIN

Berlin **Poznań** Breslau

Plac Wolności 11 (altes Stadttheater)

Telegr-Adr.: Strohpriwin Telephone Nr. 3297 u. 3062
bittot um Angebote in

Stroh und Heu.

Drahtballenstrohpresen und Bindedraht stehen auf Abruf jederzeit zur Verfügung.

Besondere Abteilung für sämtliche landwirtschaftlichen Produkte und Bedarfsartikel

Heirat oder Einheiraten beschafft sof. pass. Näheres geg. 1.— **B. Grünwald, Görlitz, Gobinstraße.**

Od 15-go bm.

przyjmują listowi przedpłatę Orędownika powiatu gostyńskiego na kwartał czwarty rb. Przedpłata kwartalna wynosi na pocztach mk. 2,70 a z odnośzeniem mk. 2,92. W miejscu kwartalnie mk. 2,70 a z odnośzeniem do domu mk. 3,30.

Ekspedycja Orędownika.